

Nr 247.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag om vissa ändringar i de vid militära tjänstepensionsreglementet den 17 maj 1935 (nr 167) såsom bilagor A och B fogade förteckningarna m. m.; given Stockholms slott den 26 februari 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att

dels godkänna härvid fogat förslag till kungörelse om vissa ändringar i de vid reglementet den 17 maj 1935 (nr 167) angående tjänstepension för befattningshavare vid försvarsväsendet (militära tjänstepensionsreglementet) såsom bilagor A och B fogade förteckningarna;

dels ock bifalla det förslag i övrigt, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

kungörelse om' vissa ändringar i de vid reglementet den 17 maj 1935 (nr 167) angående tjänstepension för befattningshavare vid försvarsväsendet (militära tjänstepensionsreglementet) såsom bilagor A och B fogade förteckningarna.

Härigenom förordnas, att de vid reglementet den 17 maj 1935 angående tjänstepension för befattningshavare vid försvarsväsendet såsom bilagor A och B fogade förteckningarna skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

Bilaga A.

Förteckning

angivande de i 13 § 1 mom. militära tjänstepensionsreglementet avsedda beställningar, beträffande vilka det för hel pension erforderliga antalet tjänstår utgör tjugufem.

Beställningar	Beställningar
<p style="text-align: center;">1. Armén.</p> <p>Kapten, annan än vid fälttygkåren, fortifikationskåren och intendenturkåren</p> <p>Ryttmästare</p>	<p>Underlöjtnan</p> <p>Fänrik, annan än vid marinintendenturkåren</p> <p>Flaggkorpral</p>
<p style="text-align: center;">2. Marinen.</p> <p>Kapten, annan än vid marinintendenturkåren</p> <p>Löjtnant, annan än vid marinintendenturkåren</p>	<p style="text-align: center;">3. Flygvapnet.</p> <p>Kapten, annan än i intendenturbefattning</p> <p>Löjtnant</p> <p>Underlöjtnant</p>

Bilaga B.

Åldersförteckning, tillhörande 18 § 1 mom. militära tjänstepensionsreglementet.

För innehavare av följande beställningar skall såsom pensionsålder gälla nedan angivna levnadsålder:

Beställningar	Levnadsår	Beställningar	Levnadsår
1. Armén.			
Kapten vid fälttygkåren	55	Musikdirektör	55
Kapten vid fortifikationskåren	55	— — — — —	—
Kapten vid intendenturkåren	55		
— — — — —	—	3. Flygvapnet.	
		— — — — —	—
2. Marinen.		Kapten i intendenturbefattning	55
Kommendör vid marinintendenturkåren	65	Flygdirektör av 1. graden.....	60
Officer vid marinintendenturkåren, annan än kommendör	60	Flygdirektör av 2. graden.....	60
		Flygingenjör av 1. graden	60
		— — — — —	—

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1937.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med chefen för försvarsdepartementet vissa i anslutning till 1936 års riksdags beslut om försvarsväsendets ordnande uppkomna frågor rörande pensionsålder m. m. för beställningshavare vid fälttygkåren, fortifikationskåren, marinintendenturkåren och flygvapnet.

Fälttygkåren. Nu gällande stat för artilleriets fabriker och tyganstalter upptager, bland annat, 1 beställning såsom fälttygmästare (lönegrad O. 5), 3 beställningar såsom styresmän (O. 4), 1 beställning såsom tygmästare av 1. klassen (O. 4) och 2 beställningar såsom tygmästare av 2. klassen (O. 3). Av dessa beställningshavare, vilka äro underkastade transport till andra beställningar i innehavande grader inom armén, tjänstgöra styresmännen vid respektive Karl Gustavs stads gevärsfaktori, ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk samt tygmästarna vid tygstationerna i Stockholm, Karlsborg och Boden.

Jämlikt 1936 års försvarsbeslut skall genom sammanföring av den för närvarande å staten för artilleriets fabriker och tyganstalter uppförda personalen samt viss annan teknisk personal bildas en särskild kår, benämnd **fälttygkåren**. Staten för denna kår skall (riksd. skr. nr 327/1936, s. 23), sedan organisationen blivit fullt genomförd, upptaga följande militära personal, nämligen 1 överste (O. 6), 4 överstelöjtnanter (O. 5), 6 majorer (O. 4) och 20 kaptener (O. 3). Enligt förslag i innevarande års statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (s. 257), skola för budgetåret 1937/1938 i staten för fälttygkåren uppföras samtliga nyssnämnda beställningar med undantag för 8 kaptensbeställningar.

Särskilda beställningar såsom fälttygmästare, styresman och tygmästare ingå icke i fälttygkårens stat, utan äro dessa beställningar avsedda att ersättas med officersbeställningar å nämnda stat.

Enligt vad som förutsatts (prop. nr 225/1936, s. 336) skola av innehavarna av de i fälttygkårens stat uppförda beställningarna översten placeras såsom fälttygmästare, tre regementsofficerare såsom styresmän för respek-

tive gevärsfaktoriet, ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk samt en regementsofficer och två kaptener såsom tygmästare vid de förut nämnda tygstationerna.

För innehavare av de nuvarande beställningarna i staten för artilleriets fabriker och tyganstalter såsom fälttygmästare, styresman samt tygmästare av 1. och 2. klassen gäller enligt den såsom bilaga B till militära tjänstepensionsreglementet den 17 maj 1935 (nr 167) fogade åldersförteckningen en pensionsålder av 60 år.

Enligt den i 18 § 1 mom. militära tjänstepensionsreglementet innefattade huvudregeln utgör pensionsåldern för överste 60 år, för överstelöjtnant och major 55 år samt för kapten 50 år.

För de i fälttygkårens stat upptagna militära beställningarna har icke blivit beslutad särskild pensionsålder med undantag för kaptensbeställningarna, för vilka 1936 års riksdag bestämt pensionsåldern till 55 år (jfr prop. nr 225, s. 338; särsk. utsk. utl. nr 1, s. 100; riksd. skr. nr 327, s. 24).

Till försvarsdepartementet har ingivits en av fälttygmästaren upprättad, av generalfälttygmästaren och inspektören för artilleriet godkänd promemoria i fråga om pensionsåldern för vissa beställningshavare vid fälttygkåren. I denna promemoria har fälttygmästaren, bland annat, föreslagit, att, därest för nuvarande innehavare av beställning såsom fälttygmästare, styresman eller tygmästare komme att vid övergång å fälttygkårens stat gälla en lägre pensionsålder än den nu stadgade eller 60 år, övergångsbestämmelser måtte varda utfärdade i syfte att dylik beställningshavare finge kvarstå intill sistnämnda ålder.

I yttrande i anledning av nämnda promemoria har *arméförvaltningens civila departement* anfört i huvudsak följande:

Därest för i befattningar såsom fälttygmästare, styresmän och tygmästare placerade officerare vid fälttygkåren skola gälla samma pensionsåldrar som för övriga officerare vid kåren, lärer härav betingad ändring böra vidtagas i den vid militära tjänstepensionsreglementet fogade åldersförteckningen. För fälttygmästaren innebär dock en sådan ändring ingen nedsättning i pensionsåldern, då för honom avsetts en beställning såsom överste och för sådan beställning enligt militära tjänstepensionsreglementet gäller en pensionsålder av 60 år. Däremot kommer berörda ändring att medföra nedsättning i pensionsåldern för styresmän och tygmästare från 60 till 55 år.

Det synes likväl departementet vara förenat med rättvisa och billighet, att nuvarande innehavarna av beställningar såsom styresmän och tygmästare vid oförändrad anställning icke skola behöva vidkännas avkortning i för dem nu gällande pensionsålder. Departementet förordar fördenskull, att, därest åsyftad ändring i berörda åldersförteckning kommer till stånd, åtgärd vidtages för utverkande av riksdagens bifall till att för styresman eller tygmästare, som före den 1 juli 1936 tillträtt innehavande beställning å staten för artilleriets fabriker och tyganstalter, skall så länge han, efter transport till beställning å fälttygkårens stat, kvarstår i befattning såsom styresman eller tygmästare gälla en pensionsålder av 60 år.

T. f. chefen för armén, som ansett 1936 års riksdags beslut innebära, att för regementsofficerare å fälttygkårens stat, vilka bleve placerade såsom fälttygmästare, styresmän och tygmästare, skulle gälla samma pensionsålder som för övriga officerare av motsvarande grad, har biträtt civila departementets förslag angående övergångsbestämmelser för nuvarande styresmän och tygmästare, vilka före den 1 juli 1936 tillträtt innehavande beställning. Till stöd för en dylik övergångsordning har t. f. chefen för armén åberopat, att de officerare, som för närvarande bekläda befattningarna såsom styresmän och tygmästare, avstått från de befordringsmöjligheter, som de kunnat hava inom den rent militära banan, och ägnat sig åt nuvarande verksamhet på grund av bland annat just den därmed förenade högre pensionsåldern samt att de vidare hade ringa eller ingen utsikt att efter eventuell återgång till den rent militära karriären återvinna de befordringsmöjligheter, som de tidigare haft.

Statskontoret har anslutit sig till vad t. f. chefen för armén anført.

På sätt av det föregående framgår, innebär 1936 års försvarsbeslut, att de för närvarande i staten för artilleriets fabriker och tyganstalter uppförda särskilda beställningarna såsom fälttygmästare, styresman samt tygmästare av 1. och 2. klassen skola upphöra från och med den 1 juli 1937 och att i stället vissa av regementsofficerarna eller kaptenerna vid den nyinrättade fälttygkåren skola tjänstgöra såsom fälttygmästare, styresmän eller tygmästare utan att innehava fullmakt i denna egenskap. För officerare å fälttygkårens stat komma att — oavsett placering — gälla samma pensionsåldrar som för officerare i allmänhet vid armén i motsvarande grad, dock att i fråga om kaptener skall gälla den av riksdagen särskilt beslutade pensionsåldern av 55 år. I enlighet härmed böra de i åldersförteckningen (bilaga B) till militära tjänstepensionsreglementet upptagna beställningarna såsom fälttygmästare, styresman vid artilleriets fabriker samt tygmästare av 1. och 2. klassen, alla med en pensionsålder av 60 år, uteslutas ur förteckningen. Där emot bör å densamma uppföras beställning såsom kaptan vid fälttygkåren med en pensionsålder av 55 år.

För de nuvarande innehavarna av här ifrågavarande beställningar i staten för artilleriets fabriker och tyganstalter medför en övergång till överstelöjtnants-, majors- eller kaptensbeställning å fälttygkårens stat en sänkning av pensionsåldern från 60 till 55 år. För överstebeställningen, vilken förutsetts skola innehavas av officer med placering såsom fälttygmästare, kommer, liksom för den nuvarande fälttygmästarbeställningen, att gälla en pensionsålder av 60 år. På av t. f. chefen för armén anförda skäl och då nyssberörda sänkning av pensionsåldern är helt beroende av beslutad omorganisation finner jag i likhet med myndigheterna skäligt, att nuvarande styresmän och tygmästare, i den mån de tillträtt sin befattning före den 1 juli 1936, vid övergång å fälttygkårens stat bliva bibehållna vid för dem nu gällande pensionsålder, så länge de äro placerade såsom styresmän eller tygmästare.

Då för beställningar såsom kapten vid fälttygkåren beslutats en särskild pensionsålder av 55 år, böra beträffande dessa beställningar, i enlighet med den i 13 § 1 mom. militära tjänstepensionsreglementet innefattade huvudregeln, för hel pension erfordras 30 tjänstår. Enär emellertid den vid militära tjänstepensionsreglementet såsom bilaga A fogade förteckningen under armén upptager »Kapten, annan än vid intendenturkåren» bland de beställningar, beträffande vilka det för hel pension erforderliga antalet tjänstår utgör 25, bör sådan ändring vidtagas av förteckningen i denna del, att kaptensbeställningarna vid fälttygkåren icke bliva inbegripna bland sist åsyftade beställningar.

Fortifikationskåren. Enligt 1936 års försvarsbeslut skall nyinrättas en kår, benämnd fortifikationskåren och omfattande viss militär och civilmilitär personal för försvarsväsendets byggnads- och fortifikationsväsen (riksd. skr. nr 327, s. 23). I årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln (s. 258), har framlagts förslag rörande stat för fortifikationskåren för budgetåret 1937/1938, vilken stat upptager, bland annat, 10 kaptensbeställningar.

För kaptener vid fortifikationskåren skall jämlikt riksdagens beslut liksom för kaptenerna vid fälttygkåren gälla en särskild pensionsålder av 55 år.

Med hänsyn till den sålunda beslutade särskilda pensionsåldern för kaptensbeställningarna vid fortifikationskåren böra dessa beställningar i likhet med motsvarande beställningar vid fälttygkåren upptagas i åldersförteckningen (bilaga B) till militära tjänstepensionsreglementet. Likaså böra beträffande dessa beställningar i den såsom bilaga A vid reglementet fogade förteckningen vidtagas samma ändring, som av mig nyss föreslagits i fråga om kaptenerna vid fälttygkåren.

Marinintendenturkåren. Försvarsbeslutet innebär vidare (riksd. skr. nr 327/1936, s. 36), att marinintendenturkåren utan ändring i kårens arbetsuppgifter skall ombildas från civilmilitär till militär kår, varvid de nuvarande civilmilitära intendentsbeställningarna skola ersättas med i nedanstående tabell angivna officersbeställningar:

Intendentsbeställning	Löne- grad	Pen- sions- ålder	Officersbeställning	Löne- grad	Pen- sions- ålder
Marinöverintendent.....	O. 6	65	Kommendör	O. 6	60
Förste marinintendent av 1. löne- klassen	O. 5	60	Kommendörkapten av 1. graden	O. 5	55
Förste marinintendent av 2. löne- klassen	O. 4	60	Kommendörkapten av 2. graden	O. 4	55
Marinintendent av 1. graden ..	O. 3	60	Kapten	O. 3	50
Marinintendent av 2. graden ..	O. 2	60	Löjtnant.....	O. 2	50
Marinunderintendent	O. 1	60	Fänrik	O. 1	50

För beställningshavare vid marinintendenturkåren gälla för närvarande jämlikt åldersförteckningen (bilaga B) till militära tjänstepensionsreglementet särskilda pensionsåldrar i enlighet med vad som angivits i förestående tabell. Till jämförelse hava i tabellen vid officersbeställningarna upptagits de pensionsåldrar, som enligt 18 § 1 mom. nyssnämnda reglemente gälla för dylika beställningar, därest särskild pensionsålder icke angives i åldersförteckningen till reglementet.

Något särskilt beslut i fråga om pensionsålder för officersbeställningarna å marinintendenturkårens stat har icke meddelats.

Enligt förslag i 1937 års statsverksproposition, fjärde huvudtiteln, skall ombildningen till militär kår genomföras från och med budgetåret 1937/1938.

På grund av vad sålunda anförts beträffande marinintendenturkårens ombildning till militär kår böra de nuvarande, å åldersförteckningen (bilaga B) till militära tjänstepensionsreglementet upptagna civilmilitära intendentsbeställningarna av olika grader utgå ur förteckningen.

Då någon ändring i fråga om pensionsåldrarna för beställningshavare vid marinintendenturkåren icke ifrågasatts i samband med 1936 års försvarsbeslut, böra de efter kårens ombildning å dess stat uppförda officersbeställningarna upptagas i nyssnämnda åldersförteckning med samma pensionsåldrar, som nu gälla för motsvarande intendentsbeställningar, eller alltså beställningar såsom kommandör med en pensionsålder av 65 år samt övriga officersbeställningar vid kåren med en pensionsålder av 60 år.

Den såsom bilaga A vid militära tjänstepensionsreglementet fogade förteckningen över beställningar, beträffande vilka det för hel pension erforderliga antalet tjänstår utgör 25, upptager under marinen, bland annat, beställningar såsom kapten, löjtnant och fänrik. Då för motsvarande beställningar vid marinintendenturkåren böra, med hänsyn till den högre pensionsåldern för dessa beställningar, för hel pension krävas 30 tjänstår, torde härav betingad ändring böra vidtagas i nämnda förteckning.

Flygvapnet. Beträffande flygvapnet innebär 1936 års försvarsbeslut (riksd. skr. nr 327, s. 40; jfr 1937 års statsv.prop. fjärde huvudt., s. 338) bland annat, att beställning såsom löjtnant i intendenturbefattning icke vidare skall finnas uppförd å flygvapnets stat samt att de nuvarande benämningarna flygöveringenjör och förste flygingenjör skola utbytas mot respektive flygdirektör av 1. graden och flygdirektör av 2. graden. Beställningarna såsom löjtnant i intendenturbefattning samt såsom flygöveringenjör och förste flygingenjör finnas å åldersförteckningen (bilaga B) till militära tjänstepensionsreglementet upptagna med särskilda pensionsåldrar.

På grund av nyss berörda ändringar i personalstaten för flygvapnet bör beställning såsom löjtnant i intendenturbefattning utgå ur åldersförteckningen samt i förteckningen i stället för beställningar såsom flygöveringenjör och förste flygingenjör med samma pensionsålder, som nu gäller för dessa, upp-

tagas beställningar såsom flygdirektör av 1. och 2. graden. Tillika torde vad bilagan A till militära tjänstepensionsreglementet innehåller i avseende å beställning såsom löjtnant i intendenturbefattning böra utgå.

I överensstämmelse med vad i det föregående anförts har inom finansdepartementet utarbetats förslag till kungörelse om vissa ändringar i de vid reglementet den 17 maj 1935 (nr 167) angående tjänstepension för befattningshavare vid försvarsväsendet (militära tjänstepensionsreglementet) såsom bilagor A och B fogade förteckningarna.

Föredraganden hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna berörda förslag;

dels ock besluta, att för innehavare av beställning såsom styresman eller tygmästare å staten för artilleriets fabriker och tyganstalter, vilken tillträtt beställningen före den 1 juli 1936, skall i beställning å fälttygkårens stat, så länge han tjänstgör såsom styresman eller tygmästare, gälla en pensionsålder av 60 år.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

H. Wihlborg.